

שמונה צעירים נעצרו, והקהל התפור בשקט.

★ ★ ★

כוכב צהוב

ההפגנה השלישית נערכה למחרת היום, בלוד. עתוני הבוקר מסרו את הודעת משרד הבטחון, כי שטראוס יגיע ארצה איתו יום, כמתוכנן, מעריב בישר: "אלפי אנשי חרות יצאו ללוד להפגין נגד בואו של שטראוס." אבל עוד לפני שהגיעו המפגינים — שמספרם נאמד במאות, לא באלפים — הושג הסכם עם המשטרה לשמור על הדר.

אנשי חרות הסתדרו מול הכניסה, לצידם של כעשרים מפגינים אחרים, נציגי נפגעי המלחמה בנאצים. מנהיגי המפלגה, וב ראשם כל חברי הסיעה בכנסת, הגיעו בזה אחר זה, ונטלו אף הם סיסמות וניצבו מלפתח הבניין, מוכנים לקבל את פני האורח.

שרשרת השוטרים שחסמה את הכניסה לרחובות הסמוכים. הנאומים החלו, והצעיר רים, שביקשו קודם לכן לפרוץ אל מחוץ לתחום הכיכר, נשארו במקומם. כי כמו ההפגנה הבוקר, הושג גם בהפגנה זו הסכם עם המשטרה, שהתפרצות העוים המאורגנת לא תפריע את הסדר הציבורי.

רק עם גמר הנאומים הופר ההסכם והגטלמני. כמה צעירים, שרצו לסיים את הדרצת במתן פורקן לרגשותיהם, הניפו את סיסמותיהם אל על, החלו צועדים לכיוון רחוב הירקין. כונתם היתה ברורה: להגיע לרחוב בן-יהודה, לערוך בו הפגנה.

החיפות, מכות, מעצרים — וקולו של חבר מרכז מפ"ם שמואל ("פיסקה") פירסטר ברג הקורא לצעירים להתפור בשקט. לרגע נידמה היה כי עצרת זו תחרוג ממסגרת ההפגנות המשמיעות סיסמות אך אינן מקציצעות את יסודות המישטר. רגע זה חלף.

קיימה עצרת עם במוצאי-שבת, בה אירעה ההתנגשות היחידה עם המשטרה. בתמונה למעלה נראים שוטרים מחזיקי אלות אווזים במפגין, ואילו בתמונה משמאל, מפגין נגד לניידת. הסיסמה המצטיינת: "שטראוס לך הביתה — שמעון פרס כני"ל"

אנ"ס

הבלתי-רצוי. ח"כ בנימין ארדיטי אף ענד על חזהו את המגן-דודי הצהוב שהעניקו לו הנאצים, בעת כיבוש בולגריה. אך איש מכל אלה לא ידע מתי יבוא שטראוס. המפגינים הגיעו ללוד כמה דקות לפני השעה 11, כי המטוס הראשון של היום נועד לנחות בשעה 11.35. "הקשיבה, הקשיבה, שיבו", נשמע קולה של דיילת-הקרקע, "מטוס ארבע מאותוה, טיסה 312, עומד לנחות."

רצה אל מירפסת התצפית, הצלמים כיוונו את מצלמותיהם, המפגינים הגביהו את סיסמותיהם. אך שטראוס לא היה במטוס, כפי שאפשר היה לנחש מראש, מהעדר כל תכונה משטרית. המטוס הבא יגיע רק בעוד שעתים ועשר דקות. האם יביא את שטראוס?

השמש להטה וכבר החלה שוקעת. מטוס אחר מטוס נחת, כאשר כל נחיתה מלווה שידור מערכות המפגינים והעתונאים. היה זה מעצב לראות את סגן יושב-ראש הכנסת, אריה בן-אליעזר, שותה אספרסו אחר אספרסו במיונון, את ח"כ יוחנן בדר כסוף הש ער מתבונן במועקה במחוגי-השעון, את מנחם בגין מהלך שעתיים תמימות בין עצי האורן של החורשה הצעירה.

איש אחד שיטה בהם ובכל אורחי הדרמה, שציפו להודעה על בוא שטראוס. במהדרות-חדשות אחת אחרי השנייה הצטרף

בימי הרייך השלישי לנוברגיה ולחם נגד היטלר. היה, למעשה, הראש הבלתי-מוכתר של "ממשלת הצללים", המושלת בגרמניה מאחורי הקלעים. ממשלה זו מורכבת בעיקרה מן המנהלים הכלליים של משרדי הממשלה, הפועלים מאחורי גב השרים הנבחרים, על-פי הוראותיו של האגס גלוב-קה, מנהל משרד ראש-הממשלה. פרשן חר קיהגוע של נירנברג. רוב חברי קבוצה זו הם נאצים ותיקים, וכולם בעלי השקפה טוטאליטארית, מינית ולאומנית-קיצונית. הסתכן בשרה ארוכה של שערוריית-שחיתות אישיות, בהן נתגלה כי ניצל את מעמדו הרישמי כדי להעשיר את בני משפחתו וידידיו. כאשר פורסמו גילויים אלה בשבועון דר שפיגל, אירגן שטראוס מיבצע בלתי-חוקי של שרותי-החושך לחיסול השבועון, שיקר בפלמנט על חלקו במיבצע זה. הסערה הציבורית בגרמניה ובעולם הכריחה את אינואר להתפטר ולהרכיב ממשלה חדשה — בלי שטראוס.

מתכנן הנקמה: ניצח, למחרת

סילוקו, בבחירות המחוזיות בבואריה, בי משכו את קולות הריאקציה הלאומנית. מתכונן לרכב על גל המיליטריזם חזרה לישלון, בעזרתו של אונואר, למרות ש-ממשלת קנדי בארצות-הברית (בניגוד ל-קודמתה) רוצה לסלק את המיליטריסטים בגרמניה מן השלטון, ומעדיפה את מתחרהו של שטראוס, לוודינג ארהארט המתון.

★ ★ ★

ההסכם הג'נטלמני

אך לא שמעון פרס. הוא המשרד העדיף את שטראוס. על כן סערו הרוחות, על כן נערכו הפגנות.

הראשונה צעדה תחת דגלם של נפגעי המלחמה בנאצים. בשבת בבוקר, שעה ש-יהודים הדורים יצאו מבתי-הכנסת, התקהלו המפגינים ליד בניין הדואר המרכזי, ברוב אלנבי בתל-אביב. שלושה שוטרים על קטי נועים שמרו על הסדר. על המדרכה נקבצו אנשים, שבגופם נשאו את חותמת בוכנחאלד, דאכא, טרבלניקה. על הכביש עמדו מוניות השרות, שנהגיהן קראו: "גדרה! רחובות! חולון!"

כאשר הגיעה שעת התווזה, הופעל הרמקול. בחור צעיר הספיק לומר רק כמה

חרות

ערכה את ההפגנה הממושכת ביותר, במל התעופה לוד. המפגינים המתיננו מיו בבוקר עד 9 בערב לבואו של שטראוס, ומלא בא הרמני, נשא בגין נאום קצר באוזני חסידי, בו אמר להם כי, למעשה, השיגו את מטרתם כששטראוס נכנס כנגב בליה.

משפטים, להניע את מאוזינו להשמיע מספר קריאות "בוז!" ו"לא נהיה במחנה / עם הנאצי הטמא!" כאשר פנה אליו קצין משטרה וזכיר לו, כי לפי תנאי הרשיון תיערך העצרת בקצה השני של רחוב אלנבי. בי כאן צריכה ההפגנה רק להתרכז.

תנאי הרשיון לא הופרו. פעילי מקי, שבלטו בין המפגינים, חילקו סיסמות-בד, הונפו דגלים, ולקול סיסמאות מחחרות החלה הצעידה. המחזה עשה רושם: ים של ראשים, ומעליהם גלים-גלים של סיסמות-בד. נחש באורך קילומטר, הקורא: "שטר-אוס נאצי עמלק / לך הביתה, הסתלק!"

וכשי שהחלה — התפור: בשקט, בסדר, אחרי נאומים קצרים נגד פרס ואורח. כעבור חמש שעות התמלאה כיכר הרברט סמואל שנית — הפעם באנשי מפ"ם. הם לא הורשו לצעוד; רק לערוך עצרת-עם. כאלפיים איש נופפו סיסמאות, נלחצו לעבר

קול ישראל למיבצע הלעג, בהתעלמו לחלוטין מן היריעה שעניינה כל אורח. הוא דיבר על בגאוד ועל עפולה — אך לא על לוד.

בשעה ארבע אחריצהררים נרשם על לוח הנחיתות: טיסה 252 של אולימפיק, מ-אתונה, תתאחר בשעה. כאשר הופיע מנהל החברה, זאב קיט, עטו עליו העתונאים. מה פירוש הדחיה? התשובה היתה מונחת על שולחן משרד אולימפיק בנמל-התעורפה: מיברק מאתונה, בו נאמר: "נא לתקן רשימת הנוסעים טיסה 252. מוסיפים נוסע." זאת, בתוספת לעובדה כי טיסה זו מביאה מאתונה גם את נוסעי קו פרנקפורט-ציריך-אתונה, העלתה את המתח. אך ה-סילון הגדול נחת — ללא שטראוס.

נותרו עוד שני מטוסים: אחד מניקוסיה, השני מלונדון, דרך ציריך. אם נכונה הכי רות משרד הבטחון, הרי שטראוס מוכרח להגיע במטוס מציריך. כאשר החלה לפתע תכונה מוגברת של משטרה, ועל מסלול ה-נחיתה עלתה מכונית ממשלתית מהודרת, היו משוכנעים הכל: זהו זה. עוד מעט בחדאי יופיע גם פרס. הסתבר כי ההכנות נועדו לאורח אחר: יו"ר בית-הנבחרים של סיריה לאונה. הוא נראה מרוצה מלהקת הדרצלמים שהנציחה את ירדתו לאדמת ישראל. ומה עם שטראוס? הלא המטוס האחרון נחת בלוד. בחוץ עוד עמדו המפגינים, ליד כרוזתיהם. מישהו הגיש למנחם בגין כיסא. הוא עלה עליו ופתח בנאום קצר: "ידידים, על רגליכם עמדתם 12 שעות ביום חם, כמעט ללא מנוח... אנו מכריזים: שטראוס הוא אורח בלתי-רצוי! אילצתם אותו להיכנס כנגב בליה!"

"בוז!" צעקו חסידי בגין, "בוז!" אך למחרת הסתבר כי פראנציווף בכל זאת בא לישראל — ולו גם כנגב בליה.

בנמל התעופה

על רקע כבשי המטוסים נושאים מפגיני חרות עשרות כרוזות, לא בגרמנית. הכרוזות קראו:

"חזור לגרמניה הסמאה שלדו" וכן, שטראוס — לך הביתה!" מפגיני תנועת החרות, שמספרם נאמד בכמה מאות איש, שהו ב"נמל-התעופה בלוד במשך כל היום בשבסכרזם מספר חברי-כנסת.